

Список використаної літератури:

1. Антонович М. М. Еволюція поняття прав людини та проблема їх класифікації. Наукові записки НаУКМА. Політичні науки. 2005. Т. 45. С. 9–16.
2. Rubin E. L. Rethinking Human Rights. International Legal Theory: Human Rights. 2003. Vol. 9. P. 5–78.
3. Dembour, M.B. What Are Human Rights? Four Schools of Thought. Human Rights Quarterly. 2010. Vol. 32. No 1. P. 1–20.
4. Maiese M. Human Rights Violations. Beyond Intractability. Eds. Guy Burgess and Heidi Burgess. Boulder: University of Colorado, 2003. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.beyondintractability.org/essay/human-rights-violations>
5. The rule of law and transitional justice in conflict and post-conflict societies: Report of the Secretary-General (S/2004/616) [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.un.org/ruleoflaw/files/2004%20report.pdf>
6. Gowder P. The Rule of Law in the Real World. New York: Cambridge University Press, 2016. 275 p.

Ключові слова: правозахист, сучасна держава, конституціоналізм, порушення прав, правопорушення, права людини.

Ключевые слова: правозащита, современное государство, конституционализм, нарушение прав, правонарушения, права человека.

Key words: human rights, modern state, constitutionalism, violation of rights, offenses, human rights.

АНТОШИНА ІРИНА ВОЛОДИМИРІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри загальнотеоретичної юриспруденції,
кандидат юридичних наук*

ІНФОРМАЦІЙНА ВЛАДА ЯК ОБ'ЄКТ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Вступ сучасного світу в інформаційну епоху розвитку і глобалізація світових комунікацій призвели до глибоких змін співвідношення влади усупільстві, різкого підвищення політичного впливу інформаційної влади, перш за все, її головних носіїв – засобів масової інформації (ЗМІ). Це все очевидніше стало у зв'язку з оголошеною 11 березня 2020 Всесвітньою організацією охорони здоров'я коронавірус (COVID-19) пандемією. Саме доступ до інформації став найважливішою умовою підготовки до боротьби з цим воістину всесвітнім злом. Обсяг та якість інформації не тільки підкреслюють потенціал інформаційної влади, а й визначають якість її функціонування.

Влада це той невід'ємний компонент будь якої цивілізації, який змінюється разом зі змінами у суспільстві. Розвиток сучасної цивілізації напряму залежить від глобальних перетворень інформаційних

ресурсів і засобів їх використання в усіх регіонах світу. Сучасна ситуація, характеризується становленням інформаційного суспільства та є передумовою для еволюційного переходу до наступної стадії розвитку людства, технологічною основою якої є індустрія створення, обробки і передачі інформації.

Доступність інформації виступає вирішальним фактором функціонування сучасного суспільства. Під впливом інформаційної влади змінюються більшість політико-правових інститутів, політичні відносини, форми політичного та інформаційного впливу на суспільні відносини та суспільну свідомість.

На думку американського дослідника О. Тофлера, під кінець ХХ століття знання та інформація стали найважливішим ресурсом влади. Вони дозволяють «досягти цілей, мінімально витрачаючи ресурси влади; вмотивувати людей в їх особистої зацікавленості в цих цілях; перетворити супротивників у союзників» [1].

Перехід від індустріального до інформаційного суспільства є нагальною реальністю нашого часу, зачіпає всі держави, де Україна не є винятком. Перехід до інформаційної цивілізації перетворює інформаційний ресурс на стратегічний фактор будь-якої країни [2, с. 3]. Так, формування інформаційної влади безпосередньо пов'язане зі становленням інформаційного суспільства, в якому інформація стає головним економічним ресурсом.

Інформаційна влада чинить широкий вплив на формування поведінки особистості і суспільства в цілому, вмільо маніпулює свідомістю людей, за допомогою цілеспрямованого впливу інформації або блокування певних відомостей, пропагандистських і агітаційних матеріалів, інформації, яка і не сприймаються нами, як примус.

Всеосяжна інформатизація суспільства, широке впровадження нових інформаційних технологій (телебачення, комп'ютерних мереж, аудіо- та відеосистем, інтернет-телебачення, соціальних мереж) актуалізували дискусії про інформаційну владу. Тут можемо виділити кілька дефініцій поняття інформаційної влади. Інформаційна влада – по-перше, це влада якоїсь інформації (ідей), прийнятої до реалізації, а по-друге, влада людей, які втілюють інформацію (ідей) в життя [3].

Інформаційна влада визначається як зростаюче в наш час значення інформації і сили її впливу на політичні процеси, на процедури вироблення і прийняття важливих рішень, їх пропаганди і реалізації. Нині лідирує той, хто володіє повною і своєчасною інформацією. Цілеспрямована інформація важлива для створення іміджу влади, політики і політиків [4].

Карашук М.Г. трактує інформаційну владу як специфічний вид влади, яка впливає на політичну поведінку людей за допомогою цілеспрямованого поширення або застосування інформації [5, с. 6].

Однак, слід зауважити, що інформаційна влада не обмежується тільки політичними подіями, вона охоплює і розповсюджує свій вплив на всі сфери людського життя. Інформаційна влада та її інсти-

тути проникають в усі процеси, в які не допускаються правові органи, навіть у приватне життя, яке охороняється Конституцією.

Інформаційна влада це, перш за все, здатність і можливість держави, інститутів громадянського суспільства, державних діячів, публічних політиків, журналістів, діячів культури та ін., які виступають в якості і всіх суб'єктів інформаційної влади, робити визначальний вплив на індивідуальну, групову і масову свідомість, політичну поведінку і діяльність людей за допомогою інформаційного впливу, міжособистісної комунікації, засобів масової комунікації.

Однак неможливо не відмітити той факт, що масштаби донесення інформації та її сприйняття залежить від переконливості та привабливості. Тому одна інформація може бути підтримана всім народом, а на іншу ніхто не відреагує. Не раз реакція широких мас досягає межі, коли державної владі доводиться з ними рахуватися.

Тобто, інформаційні потоки не контролюються, привабливість інформації залежить від того чи іншого засновника (власника) каналу, яка інформація повинна бути розповсюджена, а яка ні, що, в свою чергу, свідчить про абсолютну відсутність можливості об'єктивності та всебічності висвітлення подій.

Як відомо, умовою існування та функціонування інформаційної влади виступають соціальні комунікації, змістом яких виступає інформація, що в свою чергу забезпечує спілкування людей. Інформаційна влада володіє потенціалом, який сприяє взаємодії та взаємовпливу його суб'єктів.

Можна констатувати факт, що умови комунікації сьогодні стають умовою функціонування будь якої з гілок влади (законодавчої, виконавчої, судової).

Одним з найважливіших завдань Української держави в умовах інтенсифікації євроінтеграційних процесів стало формування і забезпечення демократичних засад діяльності інститутів інформаційної влади, так як дана влада трансформується в потужний фактор суспільного розвитку, основний потенціал і ефективність якої розкривається через її комунікативні характеристики.

Список використаної літератури:

1. Тофлер О. Проблема власти на пороге XXI века // Свободная мысль. 1992. № 2. С. 114.
2. Правове забезпечення інформаційної діяльності в Україні / за заг. ред. Ю. С. Шемшученка, І. С. Чижа. – К. : Юрид. думка, 2006. – 411 с.
3. Ржевська Н. Ф., Політична влада та інформація, місце інформаційної влади у інформаційному суспільстві. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : jrn1.nau.edu.ua/index.php/IMV/article/view/2950
4. Власть. Политика. Государственная служба. Словарь. – М.: Луч. В. Ф. Халипов, Е. В. Халипова. 1996.
5. Карашук М. Г. Інформаційна влада як чинник демократизації сучасного суспільства : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. політ. наук :

спец. 23.00.02 «Політичні інститути та процеси» / М. Г. Карашук. – К., 2006. – 15 с.

Ключові слова: інформація, інформаційна влада, комунікація, інформаційне суспільство.

Ключевые слова: информация, информационная власть, коммуникация, информационное общество.

Key words: information, information power, communication, information society.

КОЗАКЕВИЧ ОЛЕСЯ МИКОЛАЇВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірантка кафедри загальнотеоретичної юриспруденції*

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВА НА ДОСТУП ДО ПРАВОСУДДЯ

Право на доступ до правосуддя є одним із фундаментальних прав людини, на реалізацію якого в сучасних умовах впливає значна кількість найрізноманітніших чинників. Сьогодні під впливом глобалізаційних процесів відбуваються зміни як правових систем в цілому, так і окремих правових інститутів. Зазначені тенденції зумовлюють правовий розвиток, зокрема прогресивні зміни в системі доступу до правосуддя.

Проблематика впливу глобалізації на сучасне право вважається одним із актуальних напрямків досліджень в загальнотеоретичній юриспруденції. Так, Л. Г. Матвеева розглядає глобалізацію як один із випадків транзитивності у праві [1, с. 14]. На думку Л. Васечко, глобалізація являється загальносвітовим безперервним, об'єктивним процесом, який знаходить своє відображення на правовідносинах усіх без винятку сферах суспільного життя, сприяє уніфікації, стандартизації норм права, створення єдиного правового простору [2, с. 123].

Розвиток правових систем в умовах глобалізації, Л. Удовика розглядає через призму антропологічного підходу. Вплив глобалізації на систему права проявляється в поширенні глобальних правових ідей, світових та європейських правових стандартів, їх відображенні в правовій політиці, правовій акультурації, глобалізації правової свідомості; в нормативній підсистемі – у появі нових принципів і норм, які відображають і втілюють глобальні правові ідеї, – у розширенні кола суб'єктів правової системи, трансформації їх правового статусу на основі врахування глобалізаційних трансформацій; у функціональній підсистемі – у реалізації світових та європейських стандартів правозастосування, насамперед у сфері захисту прав людини [3, с. 22-23].

Глобалізація є одним із об'єктивних факторів еволюції сучасності. Вона супроводжується значним впливом на суспільні та правові інститути. При цьому, основними тенденціями глобалізації виступають процеси гуманізації та демократизації суспільства.